

НЯКОИ ОСОБЕНОСТИ НА ГЛАГОЛИТЕ В НЕОПРЕДЕЛЕНОЛИЧНИТЕ ИЗРЕЧЕНИЯ

Петя Осенова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

osenova@uni-sofia.bg

Резюме. Обект на изследване в статията са особеностите на глаголите в неопределеноличните едносъставни изречения. От една страна, се разглежда семантичната типология на част от глаголите, които се употребяват в подобни изречения. За целта се използват така наречените лексикографски класове от ресурса *Мрежа на думите*. Глаголите са ексцерпирани от редица български граматика, в които има раздел за едносъставните изречения. Трябва да се отбележи, че списъкът е индикативен, а не изчерпващ. От друга страна, са представени и типични словоредни модели на глаголите в разглеждания тип изречения. Не на последно място неопределеноличните изречения са дискутирани в контекста на останалите типове едносъставни изречения и на някои близки езикови явления.

Ключови думи: български език; неопределенолични изречения; глаголи; словоред; лексикална семантика

1. Увод

Известно е, че в българския език безподложните изречения традиционно се разделят на следните типове: определенолични, обобщенолични, неопределенолични и безлични (Академична граматика / *Akademichna gramatika* 1983: 79 – 95).

В тази статия обект на изследване са неопределеноличните изречения (НЛ) и по-специално особеностите на глаголите, които се използват в тях. НЛ имат граматическо ограничение и затова е указано, че се употребяват само в 3 лице, множествено число. Пресупозира се подлог, който варира от онтологично по-неопределените референти *някакви хора* до по-специфичните за конкретната ситуация. Глаголното лице е представено като неизвестно и/или неважно, но винаги подразбиращо се на онтологично равнище. Вариацията от по-обща референтност към по-конкретна зависи от редица фактори, които често действат комбинирано. Таква фактори са лексикалната семантика на глагола и експлицитните езикови маркери на контекста за дадената ситуация (обстоятелства, определения, други участници в ситуацията). Така, когато глаголът е с по-обща лексикална семантика, се подразбира подлог с по-абстрактно онтологично ограничение – *човек, хора* и т.н. Срв. *Доставиха новите автобуси*. Когато обаче глаголът е с по-конкретна семантика, се подразбира подлог с по-конкретно онтологично ограничение, което е и социално обусловено – *полицай, съдия, лекар* и др. Срв. примерите:

1. *Арестуваха* го пред банката. [полицайте]
2. *Осъдиха* го на 10 години затвор. [съдиите]
3. *Излекуваха* го от рядка болест. [лекарите]

Трябва да се отбележи обаче, че напоследък неопределеноличната употреба се разпростира и върху глаголи в 3 лице, единствено число. Срв. например изразяването в следните обяви: *Кърти. Чисти. Извозва.; Ремонтира покриви; Реже опасни дървета* и др. Това явление изисква преосмисляне на идеята за неопределеноличните изречения по посока на свиване на граматическата множественост към граматическа единичност. Но разширяването на обхвата на граматическото изразяване от 3 л., мн. ч. до 3 л., ед. ч. не нарушава семантичните особености на липсващия подлог, който остава все така неопределен. Тъй като употребата на глаголи в 3 л., ед. ч. е типична за сферата на услугите, тук глаголите имат и допълнителното ограничение да бъдат само в сегашно време. Срв. семантично невъзможното изразяване в 3 л., ед. ч. в минало несвършено време **Къртеше, чис-*

теше, извозваше със семантично възможното изразяване в 3 л., мн. ч. с глаголите в същото време *Къртеха, чистеха, извозваха*.

Статията има следната структура: в следващата част накратко са разгледани мнения на езиковеди за неопределеноличните изречения. В част 3 е предложена ориентируваща, но съвсем не изчерпваща семантична класификация на глаголите, които могат да се използват в неопределенолични изречения. Част 4 представя типични словоредни модели на глаголите в неопределеноличните изречения, където ясно се вижда и ролята на близкия контекст. Част 5 представя дискусия на връзката на разглежданото явление с другите едносъставни изречения и с близки езикови явления, каквото е залогът. Част 6 резюмира заключението.

2. Преглед на литературата

Липсващия подлог при неопределеноличните изречения Пенчев бележи с *pro indef* [PEOPLE]. Според (Пенчев / Penchev 1993: 168 – 169) изпуснатият подлог няма antecedent и затова интерпретацията му е произволна, но може да има явен корелат *хора, някакви хора* и референтът му винаги е лице, т.е. само определена група глаголи могат да допускат неопределенолична употреба (Срв. *Ограбиха магазина на ъгъла*). Смята се, че неопределеноличният подлог семантично се доближава до подлога в страдателния залог, като има обаче семантичното ограничение [+ лице].

Според (Иванова, Градинарова / Ivanova, Gradinarova 2015: 174 – 175) подлогът в неопределеноличните изречения се изпуска, защото е неизвестен или не е важно да се споменава. Авторките отбелязват наличието на конкуренция между неопределеноличните изречения и безличните конструкции с рефлексивен пасив. Срв. *Как плащат тук? vs. Как се плаща тук?* В книгата са представени и типични групи глаголи в такива изречения: за реч (*казват, съобщават*); за именуване (*наричат я някак, викат ѝ някак, казват ѝ някак*); за физическо въздействие към обекта (*награждават, карат, откарат, влачат*).

В (Академична граматика / Akademichna gramatika 1983: 82 – 83) е направен опит за обобщение на ситуациите на употреба на неопределеноличните изречения по отношение на особеностите на действието, което изразяват. Тези ситуации са: констатация за действие (*Играеха хоро*); типичност на действието (*Как те викат?*); обобщение (*Взимат ме нощеска от къщи и ме закарват в конака*); поредно или повторително действие (*...там все още се биеха*); общовалидност или по-широк обхват на действието (*Но казват – хубава, хубава*); вмятане (*Празниците са за децата, казват*). Още тук авторите предлагат частична класификация на глаголите по семантичен признак: за говорене, за именуване, за дейност, за общовалидност. Не е ясно обаче част от каква по-голяма класификация е представената в граматиката. Също така са дадени както по-конкретни семантични типове (за говорене, за именуване), така и доста по-общи (за дейност, за общовалидност).

В (Попов / Popov 1998: 101 – 102) е направен опит за класификация на неопределеноличните изречения от гледна точка на степените на идентификация на липсващия подлог: а) когато е известен от контекста и затова отпада нуждата да бъде назован, б) когато става известен от обстановката, в) когато изобщо не е определен или известен, г) когато е антипод на говорещото лице. Смятам, че разликата между а) и б) е трудно различима. При в) става ясно, че ще преобладават глаголи с по-обща семантика. Интересно е разграничението в г), където се отчита не толкова семантиката, колкото прагматиката чрез представяне на различна перспектива.

(Падучева / Paducheva 2012: 28 – 31) разглежда неопределеноличния подлог като третолична нула, която е субстантивна по природа – замества се с третолично местоимение (*той, тя, то, те*) или със съществителни за лица (*човек, хора*). Авторката уточнява, че тази третолична нула по-скоро изразява несъществеността на референта, а не толкова неговата неизвестност. Това наблюдение е в синхрон и с моето виждане, че характеристиките на референта от гледна точка на неговата семантика зависят изключително много от лексикалната семантика на глагола и от знанията ни за света.

(Савова / Savova 2014: 282) отбелязва, че в този тип изречения говорещият „не отстранява изцяло идеята за агенс“. По-нататък в (Савова / Savova 2014: 284 – 285) се отделят два вида неопределеност на агенс: а) количествена неопределеност, задавана от множественото число на глагола – може да съответства на множество от агенси и б) неопределеност на идентичността – макар че семантиката на глагола и контекстът могат да зададат някакво приближение за характеристиките

на агенса. Бих добавила, че тези характеристики са валидни и за глаголите от 3 л., ед. ч. Така дори единственото число може да съответства на множество от агенси. Затова за мен по-интересният вид неопределеност на подлога е б) – неговата идентичност.

3. Класификация на глаголите в неопределеноличните изречения

За да се направи наистина изчерпващо проучване на глаголите, които могат да се използват в неопределенолични изречения, т.е. могат да имат за подлог лице, трябва преди това да се направи подробна типология за всички глаголи в българския език, чийто подлог е лице. Затова тук представям частично регистрираните глаголи в някои граматика, като целта е да се видят семантичните групи, към които те принадлежат.

Бяха ексцерпирани примери за неопределенолични изречения от някои български граматика (Брезински / Brezinski 2000), (Попов / Popov 1998), (Академична граматика / Akademichna gramatika 1983), (Пенчев / Penchev 1998). Тези примери са около 50 на брой и не са изчерпващи, но показват вариативността в семантиката на типичните глаголи, които се използват в неопределенолични изречения. След това глаголите бяха класифицирани в лексикографските класове на лексикалния ресурс *Мрежа от думи*¹. Тези класове са 15² и включват глаголи за: движение (verb.motion) промяна (verb.change), създаване (verb.creation), консумация (verb.consumption), комуникация (verb.communication), социална дейност (verb.social), перцепция (verb.perception), мисловна дейност (verb.cognition), емоционално състояние (verb.emotion), притежание (verb.possession), състезание (verb.competition), контакт (verb.contact), природни явления (verb.weather), глаголи за състояние (verb.stative), глаголи, свързани с тялото (verb.body).

Глаголите от 50-ината ексцерпирани примера са следните, като първо е представен семантичният клас, след това самите глаголи и накрая пример:

- а) глаголи за движение: *донасям, тикам, идвам, слагам, изнасям, минавам, докарвам, срещам, отминавам, внасям, занасям.* Пример: *Донесоха ли писмата?*
- б) глаголи за комуникация: *казвам, публикувам, викам (синоним на наричам), викам (синоним на призовавам), разправям, река, лъжа, говоря, питам.* Пример: *В коридора тихо говорят.*
- в) глаголи за социална дейност: *помагам, изгонвам, осъждам, затварям, манифестирам, наказвам, разрешавам, пускам.* Пример: *За какво те осъдиха тук?*
- г) глаголи за контакт: *търся, хващам, въдя, пипам.* Пример: *Много бързо ни хванаха в капана на живота.*
- д) глаголи за промяна: *изгарям, започвам, засилвам.* Пример: *Изглеждаше, че засилват охраната.*
- е) глаголи за мисловна дейност: *приравнявам, констатирам, измислям.* Пример: *Хубаво са го измислили.*
- ж) глаголи за притежание: *предлагам, давам.* Пример: *Додоха сладко, после кафе.*
- з) глаголи за тяло: *обувам.* Пример: *Обуват ни с евтини маратонки.*
- и) глаголи за перцепция: *шумя.* Пример: *Сега шумят край Вазов, за да внушат, че да го браниш, е малоумие.*
- й) глаголи за състояние: *чакам.* Пример: *В Стакевци напразно чакаха Илон Мъск.*
- к) глаголи за създаване: *прокарвам.* Пример: *Прокарват ток до почивен дом край Враца.*
- л) глаголи за емоционално състояние: *искам, обиквам.* Пример: *Нещата, които не искат да знаете.*

Сред ексцерпираните глаголи не бяха намерени глаголи за състезание, консумация и природни явления. Докато първите два типа се очаква да бъдат представени (*На това състезание го*

¹ <https://en-word.net/>

² <https://wordnet.princeton.edu/documentation/lexnames5wn>

надбягаха и *Когато отиде в стола, вече бяха изяли всичкото ядене*), третият тип няма как да бъде представен поради факта, че няма подлог лице.

От прегледа на класификацията на този неизчерпващ списък става ясно, че всички глаголи, които могат да имат подлог лице (в случая 14 от 15 лексикографски класа), потенциално могат и да участват в неопределенолични изречения. Излиза, че само лексикалната семантика не е достатъчна за идентификацията на липсващия подлог. Да вземем например глагола *казвам* в следните изречения: *Казват, че съдбата на всеки е предопределена* и *В университета ми казаха да се явя отново на изпит*. В първия случай семантиката на липсващия подлог е доста обща, докато във втория случай тя става по-специфична заради посочването на институцията университет.

4. Типични словоредни модели

Е. Падучева (Падучева / Paducheva 2012: 35 – 36) представя някои наблюдения за словоредата на неопределеноличните изречения в руския език най-вече в контекста на информационната структура на изречението. Тя дава примери, в които неопределеноличният глагол е в рематична позиция – *В Двине нощью купались* (В Двина през нощта **се къпеха**), като уточнява, че и позицията на темата е възможна, но при специални условия. Срв. *Кричали далеко* (**Викаха** надалече). В тази част примерите са само от интернет, но са търсени неопределенолични употреби на ексцерпирани от граматиките глаголи. Наблюдават се следните типични модели:

4.1 Сказуемо в препозиция

В тази конфигурация най-вляво се реализира сказуемото с неизразения подлог, а след това – всички други части на изречението.

4. **Търсят** кой е изтеглил 3000 лв. от дебитната карта на 86-годишен.
5. **Търсят** 1000 учители в София, Пловдив и Варна.
6. **Помагат** на 4796 баби да гледат внуците си вместо родителите им.
7. **Казват**, че животът е като каране на колело.
8. **Тикат** в затвора певицата Недялка Керанова.
9. **Искат** да ви пречупят, не се огъвайте.
10. **Публикуват** поканата за инвеститор в АЕЦ „Белене“ в официалния вестник на ЕС до края на май.
11. **Осъждат** чиновници за корупция след одити в Корея.
12. **Приравняват** електрическите тротинетки с велосипедите.

В примери от 4 до 12 се наблюдава участието на глаголите за контакт, социална дейност, комуникация, мисловна дейност, емоционално състояние. Този словореден тип е често срещан в нашия език. Използвани са глаголи като: *казват* (пример 7), където определящ фактор за по-общата семантика е употребата на сегашно гномическо време в подчиненото изречение; по-обща е и семантиката на *искат* (пример 9) и *приравняват* (пример 12); *търсят* (примери 4 и 5) и *помагат* (пример 6), при които семантиката на липсващия подлог се специфицира частично от данни за контекста (при *търсят* (пример 4) се предполагат съответните служители на банката и органите на МВР заради тегленето на пари от дебитна карта, при *търсят* (пример 5) се предполагат директорите на училища заради споменаването на учители като пряко допълнение и при *помагат* се предполагат социалните институции заради подпомагането на гледането на внуци от баби); *осъждат* (пример 11), който е най-специфичен поради своята лексикална семантика. Тя насочва към това, че само съдебна институция може да издава присъда (с изключение на случаите, когато глаголът има други значения); *публикуват* (пример 10), чиято специфика по отношение на подлога се извежда от прякото допълнение и обстоятелството за място. Интересен е пример 8, защото представя фразеологизъм – *тикам някого в затвора*. По степен на специфичност той е близък до групата на *осъждат* (пример 11) и *публикуват* (пример 10).

4.2 Обстоятелство за място в препозиция

В препозиция е изтеглено обстоятелството за място, следвано от сказуемото и всички останали части на изречението.

13. В Бургас **търсят** сестри и санитарни за патронажна грижа.
14. На Острова **искали** жребий за купа в космоса.
15. В Пловдив **чакаха** на опашка за пари за продадения си глас.
16. В клас ни **лъжат**, че няма да завършим.
17. В цирка **докарват** нов тигър.

В примери от 13 до 17 се наблюдават глаголи за състояние, контакт, емоционално състояние, комуникация, движение. По класификацията на Д. Савова (Савова / Savova 2014: 294 – 295) обстоятелствата като локализатори са разделени на локализиращи дескрипции (*В института (= служителите на института) отдавна говорят за новото назначение*) и посочващи мястото на извършване на действието (*... на двора, на карето, където ни извеждаха*). Примерите по-горе попадат във втората група с изключение на пример 16. Може да се предположи, че в клас такива стратегии понякога прилагат учителите. Разбира се, трябва да се отчете и ролята на регулярната полисемия, т.е. може да има случаи, в които обстоятелството ще бъде и локализираща дескрипция, и място на извършване на действието.

4.3 Обстоятелство за време в препозиция

В препозиция е обстоятелството за време, следвано от сказуемото и всички останали части на изречението.

18. В средните векове **са осъждали** „за обида на величеството“.
19. Днес и утре **слагат** камери за скорост на бургаското околоръстно.
20. Една година по-късно **констатираха** безизходица.
21. Преди **разправяха**, че асфалт не се яде.

В примери от 18 до 21 се наблюдава употреба на глаголи за социална дейност, комуникация, движение, мисловна дейност. Примерите показват локализирането на подлога в примери 18 и 19 и времето на извършване на действието в примери 20 и 21. В пример 18 може да се мисли за определена локализация, защото макар и по-общо, обстоятелството *в средните векове* дава идея за това кой орган може да е осъждащ по това време за обида на монархическа фигура. В пример 19 също става ясно, че КАТ слага камерите.

4.4 Две или повече обстоятелства в препозиция

22. През 1935 година в Казанлък **публикували** снимка на банда, извършваща обири.
23. Цели 30 години в Англия **осъждали** грешни убийци.
24. Днес на няколко пъти за кратко **затваряха** движението по шосето за светата обител.

В примери от 22 до 24 са използвани глаголи за социална дейност, контакт и комуникация, като локализацията на липсващия подлог се носи по-скоро от семантиката на глагола (и фразата *затварям движението* в пример 24), отколкото от обстоятелствата.

4.5 Пряко или непряко допълнение в препозиция

25. За мнение **осъждаха** и **наказваха** само при комунизма.
26. Доган са го **приравнявали** с какво ли не.

В примери 25 и 26 глаголите са за социална и мисловна дейност. В подобни случаи на преден план излиза важността на участниците, които не са подлози, а са пряко или непряко засегнати от действието – осъждам и наказвам за мнение (пример 25) и приравнявам Доган с нещо (пример 26).

Докато глаголите в пример 25 допринасят за по-специфичната семантика с лексикалното си значение, то глаголят в пример 26 изисква експлициране и на участниците, които се приравняват.

От гледна точка на информационната структура трябва да се отбележи, че докато в подчаст 4.1 сказуемото е по-скоро тема, то в 4.2, 4.3 и 4.5 може да се тълкува и като част от темата, и като част от ремата, а в 4.4 – по-скоро като част от ремата. Това означава, че в неопределеноличните изречения ролята на сказуемото може да варира между тема и рема в зависимост от словоредата и емфазата. В тези изводи следвам казаното в (Тишева / Tisheva 2014: 46): *Неутралните (немаркираните, каноничните) словоредни модели отразяват плавното разгръщане на информационната структура от старо/тема/топик към ново/рема/фокус.*

Трябва да се отбележи също така, че невинаги е лесно да се анализира информационната структура на неопределеноличните изречения, защото при тях липсва antecedент, а както стана ясно, идентификацията на липсващия подлог е изключително зависима от лексикалната семантика на глагола и от околния контекст.

5. Дискусия

Неопределеноличните изречения са близки по употреба до различни други езикови явления. Такива са останалите видове едносъставни изречения, страдателният залог, употребата на неопределителни местоимения.

Неслучайно Д. Савова (Савова / Savova 2014: 282) подчертава, че зад употребата на неопределеноличните изречения и съответно неизразените подлози стои пресупозицията: „Действието не се извършва нито от мен, нито от теб, а от другите“. Освен това авторката изтъква факта, че тази пресупозиция за другост/чуждост е валидна и за българския език наред с други славянски езици като сръбския и руския. Така неопределеноличният подлог се различава от определеноличния по следните хакарактеристики: отнася се само за лица, представя се като неопределен, няма antecedent, свързва се с референт или референти доста общо и с различна степен на локализация в контекста. С обобщеноличния подлог си прилича по това, че се подразбират подлози лица, но се различава по това, че неопределеноличният подлог реферира към трети лица, докато обобщеноличният се отнася към всички елементи от множеството – и участниците в комуникативния акт, и към третите лица. С безличния експлетивен подлог разликата е в това, че неопределеноличният подлог е референциален. Нека проследим вариативността във всички типове едносъставни изречения в следния пример:

Казваш нещо лошо и после съжбяляваш цял живот (обобщенолично) → Казват, че за лошите си думи ще съжбяляваме цял живот (неопределенолично) → Роднините дойдоха с малко закъснение. Казват ни, че за лошите си думи ще съжбяляваме цял живот (определенолично) → Винаги се казва, че за лошите си думи ще съжбяляваме цял живот (безлично).

Трябва да се отбележи, че невинаги една и съща мисъл може да се изрази добре с всички налични езикови средства. Важното е обаче, че говорещият има възможност да избира от тези средства, когато представя комуникативните си намерения.

Неопределеноличните изречения са близки и до употребата на двусъставните изречения с подлог, изразен чрез неопределително местоимение. Срв. *Казаха, че ще вали* и *Някой каза, че ще вали*. Видно е, че и двата подлога са неопределени, но неопределителното местоимение като експлицитен подлог запазва идеята за важност/същественост на деятеля (макар и неопределен), докато при НЛ подлогът е несъществен за сметка на действието и/или другите участници в него.

НЛ имат общи черти със страдателния залог, защото и в двата случая има отстраняване на деятелния подлог. Нека разгледаме следните примери:

27а. *Търсят се разследващи полицаи.*

27б. *Търсят разследващи полицаи.*

28а. *Все още се чакат безплатните ваксини за пенсионерите.*

28б. *Все още чакат безплатните ваксини за пенсионерите.*

В примери (27а) и (28а) е използван страдателен залог със се-спрежение. И в двата примера допълнението е ‘повдигнато’ в подлог, а деятелят не е изразен. В примери (27б) и (28б), които

представят неопределеноличните изречения, деятелният подлог е отстранен, но липсва операция ‘повдигане’ на допълнението в ролята на подлог. Това са две комуникативни стратегии, от които структурно по-семплата, но и семантично по-ограничената е втората – с НЛ. При страдателния залог има възможност да се въведе деятелят експлицитно, а освен това тази стратегия може да се използва и при подлози, които не са лица.

Както се отбелязва и в (Падучева / Paducheva 2012: 29), НЛ могат да имат и съответствия в страдателен залог, макар че не всички глаголи позволяват подобна трансформация. Това е валидно и за българския език. Срв. *В България много дискутираха ситуацията* (НЛ); *В България ситуацията много се дискутираше* (страдателно-рефлексивен пасив); *Ситуацията беше дискутирана много в България* (страдателно-причастен пасив).

6. Заключение

В статията се опитам да направя лингвистичен профил на част от глаголите, използвани в частите за неопределеноличните изречения на основни български граматика. При класифицирането на ексерпираниите общо около 50 примера се открие фактът, че те имат голямо семантично разнообразие и практически покриват всички лексикографски класове с изключение на един. Също така стана ясно, че характеристиките на липсващия подлог по отношение на неговата идентификация може да се носи от лексикалната семантика на глагола, но много често се определя и в комбинация от други части на изречението.

Трябва да се отбележи, разбира се, че наблюденията не изчерпват цялостната характеристика на глаголите в неопределеноличните изречения, а са ограничени в рамките на посочените данни. В същото време обаче те осветляват редица особености за характеристиките на липсващия подлог.

Цитирана литература / References

- Академична граматика 1983: *Синтаксис*. Том 3. София. БАН. (Akademichna gramatika 1983. *Sintaksis*. Tom 3. Sofia: BAN.)
- Брезински 2000: Брезински, Ст. *Български синтаксис*. София: УИ „Св. Климент Охридски“. (Brezinski 2000: Brezinski, St. *Balgarski sintaksis*. Sofia: UI “Sv. Kl. Ohridski”.)
- Иванова, Градинарова 2015: Иванова, Е. Ю., Градинарова, А. А. *Синтаксическая система болгарского языка на фоне русского*. Москва: Языки славянской культуры. (Ivanova, Gradinarova 2015: Ivanova, E. Yu., A. A. Gradinarova. *Sintakticheskaya sistema bolgarskogo yazyka na fone russkogo*. Moskva: Yazyki slavyanskoj kuljture.)
- Падучева 2012: Падучева, Е. В. Неопределенно-личное предложение и его подразумеваемый субъект. – *Вопросы языкознания*, №1, с. 27 – 41. (Paducheva, E. V. Neopredelenno-lichnoe predlozhenie i ego podrazumevaemyj subjekt. – *Voprosy yazykoznanija*, №1, pp. 27 – 41.)
- Пенчев 1998: Пенчев, Й. *Синтаксис*. Съвременен български език. София: „Петър Берон“. (Penchev 1998: Penchev, Y. *Sintaksis*. Savremenен balgarski ezik. Sofia: “Petar Beron”.)
- Попов 1998: Попов, К. *Синтаксис на българския книжовен език*. Велико Търново: Абагар. (Popov 1998: Popov, K. *Sintaksis na balgarskiya knizhoven ezik*. Veliko Tarnovo: Abagar.)
- Савова 2014: Савова, Д. *Деагентивността в българския език и нейното изразяване (в съпоставка със сръбския език)*. София: УИ „Св. Кл. Охридски“. (Savova 2014: Savova, D. *Deagentivnostta v balgarskiya ezik i neynoto izrazyavane (v sapostavka sas srabskiya ezik)*. Sofia: UI “Sv. Kl. Ohridski”.)
- Тишева 2014: Тишева, Й. *Прагматика и устна реч*. Как говори съвременният българин, том 2. София: фондация Фокус. (Tisheva 2014: Tisheva, Y. *Pragmatika i ustna rech*. Kak govori savremenniyat balgarin, tom 2. Sofia: fondatsiya Fokus.)

SOME SPECIFICITIES OF THE VERBS IN THE INDEFINITE-PERSONAL SENTENCES IN BULGARIAN

Petya Osenova

Sofia University “St. Kl. Ohridski”

osenova@uni-sofia.bg

Abstract. The paper focuses on the characteristics of the verbs in the indefinite-personal sentences. On the one hand, the typology of verbs used in these types of sentences is examined. For this purpose, the so-called lexicographic classes from the WordNet resource are used. The verbs are excerpted from a number of Bulgarian grammars, in which there exist focused sections on the indefinite-personal sentences. It should be noted that the list of the verbs is indicative, not exhaustive. On the other hand, the typical word order patterns in the considered type of sentences for the excerpted verbs are also presented. Last but not least, the verbs in the indefinite-personal sentences are discussed in the context of the other types of null subject sentences as well as of some other related linguistic phenomena.

Keywords: *Bulgarian language; indefinite-personal sentences; verbs; word order; lexical semantics*

Petya Osenova
Faculty of Slavic Studies
Sofia University “St. Kl. Ohridski”
15 Tsar Osoboditel Str.
Sofia 1504
Bulgaria

<https://doi.org/10.7546/ConfIBL2024.03>